

Évközi 32. vasárnap

Mk 12, 38–44

„Óvakodjatok az írástudóktól”

Ha csak az Újszövetség szövegeiből, az evangéliumokból ismerjük a farizeusokat és írástudókat, akkor helytelen képet alakítunk ki róluk, nevük a képmutatóság szinonimája lett. A mai bűnlajstrom igazolja ezt a negatív állítást.

A farizeusok olyan vallási párt volt Jézus idejében, akik igyekeztek alaposan megismerni a Tóra és az atyák hagyományát, de ragaszkodtak saját törvénytárgyukhoz. Josefus Flavius sokat írt a farizeusokról és az írástudókról. Nevüket az elkülönültek szóból kapták, feltehetően ellenfeleiktől. A későbbi zsidó irodalomban a „haverim” szó szerepel, amely egymás megszólítására szolgált, és „barátaim” -ot jelentett. Akadnak, akik az esszénusokat is a farizeusok elődeinek tekintik. I. Hirkanus János idején léptek fel a tisztán világi szempontokat érvényesítő politika ellen. Az arisztokratikus, meglehetősen világi papi párttal szemben ők képviselték a népi vallásos irányzatot, ezért nagy tekintélynek örvendtek. Az evangéliumi kijelentések értelmezésekor ne feledkezzünk meg arról, hogy a farizeusok ugyan végig Jézus intellektuális ellenfelei, de a szenvedéstörténetben nem szerepelnek. Jézus halálát követelő tömegben valószínűleg egyetlen farizeus sem volt, vagyis az igazán vallásos zsidóknak még ilyen formális módon sincs közük Jézus halálához. Mivel a Talmud, a középkori zsidóság teológiai irata jórészt farizeusi hatás alatt készült, alig találunk benne utalást Jézusra.

Ha ennyi pozitívumot felsorolhatunk a farizeusokról, vajon az Evangélium miért óv bennünket tőlük? Ezek a mondások Jézus követőinek és a zsinagógai vallásos csoportnak a szétválására utalnak. A farizeusok ellenpólusa nem a Jézust hallgató sokaság, hanem a szegény asszony, akinek, a templom perselyébe dobott kevése összeg minden vagyona. Tehát az Evangélium polémiaja nem annyira a farizeusok és a keresztények közötti különbségre hívja fel a figyelmet, hanem a farizeusok és a szegény asszony közötti különbségre. Ez az Evangélium használható és jelentéssel bíró konfliktusa. A vallási szakértő még nem biztos, hogy igazán

jámbor. A vallás nem csupán gondolati, filozófiai, világnézeti kérdés, hanem inkább gyakorlat.

Manapság igen erősödik a teológusok és a megújulási mozgalmak közötti ellentét. Mindegyik úgy gondolja, a vallási igazságot ő birtokolja. Így a teológiai konferenciák és a vallási meditáció ütköznek egymással. Az első esetben a vallási gyakorlat szenved csorbát, a második esetben pedig sok átgondolatlan vélemény látszólag vallási igazolást nyer. Aquinói Tamás idejében arról beszéltek, hogy úgynevezett „térdeplő teológiát” műveltek. Tamás nemcsak óriási teológiai művet írt, hanem egyéni jámborságának mélységét tükröző himnuszokat, imádságokat, amelyeket manapság is imádkozunk és énekelünk, például a „Rejtőző Istenség, hittel áldalak” kezdetű himnuszt. A kolostorokban a novíciusok nemcsak a lelki élet rejtelseit, hanem az ősök tanításait is elsajátították. Az elmélkedő tanulás nemcsak új ismerettel, hanem új életmóddal ajándékozta meg őket. Manapság a vallási szakértők kitűnően ismerik a vallási gondolkodás fejlődését. Előadásaikban, tanulmányainkban vitáznak valamiről, aztán hazamennek és másként élnek. A teológia is lehet megélhető forrás, és nem az élet megújulásának forrása. Az a teológia, amely nem motivál egyházépítésre, misszionálásra, csak érdekes intellektuális játék. Az a teológia, amely lelki megújulásra, egyházépítésre sarkall, a vallásos életmódot és az Isten ismeretét mélyíti el, biztosan nem farizeusi teológia.

A szegény özvegyasszony imája

Áldalak, Uram, jó Pásztorom, aki óvod népedet a farkasoktól. Áldalak, mert nem vagy megalkuvó és a képmutatást leleplezed. Áldalak téged, aki bölcsességben ítélkezel, és Atyád végzését hirdeted, te, szívek és vesék vizsgálója. Szereted a szív bőségét, megveted a világ gazdagságát, és felmagasztalod az alázatosakat. Őrizz meg az egyszerű szív alázatosságában! Amen.